

Jordbruksutskottets yttrande

1996/97:JoU2y

Tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1995/96

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 8 oktober 1996 berett övriga utskott, däribland jordbruksutskottet, tillfälle att avge yttrande över proposition 1996/97:1 Budgetpropositionen för år 1997 (volym 1) jämte motioner, i vad avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1995/96.

Jordbruksutskottet behandlar i sitt yttrande de förslag i propositionen som avser Jordbruksdepartementet (nionde huvudtiteln) såvitt avser anslaget Från EG-budgeten finansierad kompensation för revalvering av jordbruksomräkningskursen (B 17) samt Miljödepartementet (fjortonde huvudtiteln) såvitt avser anslaget Investeringar inom miljöområdet (A 4). I anslutning till yttrandet behandlas en motion avlämnad under allmänna motionstiden 1996. Motionen överlämnas till finansutskottet för fortsatt behandling i berörd del.

Motionen

1996/97:Jo236 av Göte Jonsson m.fl. (m) vari yrkas

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om revalveringskompensationen.

Utskottet

Från EG-budgeten finansierad kompensation för revalvering av jordbruksomräkningskursen (B 17)

Propositionen

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett reservationsanslag på 173 000 000 kr.

Anslaget anvisades med anledning av att Sverige fick ge jordbrukssektorn av EG finansierat kompensationsstöd till följd av revalveringen av jordbruksomräkningskursen, den s.k. gröna kursen, i januari 1996. Kronans gröna kurs har därefter åter revalverats, varför anslaget nu behöver ökas för att ta hänsyn till ytterligare stöd. Anslaget föreslås ökas med samma belopp som kommer att utbetalas från EG-budgeten under tre år.

Europeiska unionens råd antog den 18 december 1995 en förordning om kompensation för märkbara sänkningar av jordbruksomräkningskurserna före

den 1 juli 1996 (förordning (EG) nr 2990/95, EGT nr L312/7). Den 24 juli beslutade rådet att förlänga förordningens giltighet fram till den 31 december 1996. Förordningen föreskriver att Sverige, i det fall en sådan sänkning av kursen sker, får bevilja stöd till jordbruket under tre på varandra följande tolv månadersperioder med början den månad då kursen revalverades. Beloppet för den andra och tredje perioden skall minskas med en tredjedel av det belopp som ges under den första perioden. Stödet får inte inriktas på en viss produktion. Den svenska kronans jordbruksomräkningskurs gentemot ecu revalverades första gången den 11 januari 1996 med 3,3 %. Den 6 juli skedde ytterligare en uppskrivning, även denna gång med ca 3,3 %. Det innebär att EG:s förordning åter skall tillämpas för Sverige. Det nya kompensationsbelopp som kommer att utgå från EG-budgeten uppgår till totalt 316,6 miljoner kronor, vilket skall fördelas på tre år.

På den svenska statsbudgeten tas anslag upp motsvarande de belopp som Sverige erhåller från EG-budgeten. Inkomsterna som tas upp på inkomstitel ökar med samma belopp.

Tillämpningsreglerna för stödet fastställs i kommissionens förordning (EG) nr 2921/95 av den 18 december 1995 om närmare bestämmelser om kompensation för sänkning av vissa jordbruksomräkningskurser.

Förordningen tillåter att man, om stödet per jordbruksföretag och år i genomsnitt understiger 400 ecu (omkring 3 500 kr), avstår från att fördela stödet direkt till företagen. Det stöd som kom Sverige till godo i och med revalveringen i januari låg under denna gräns. Även denna gång är det genomsnittliga stödbeloppet så lågt, högst ca 1 800 kr per företag och år, att kostnaden för att fördela och betala ut det till företagen skulle bli orimlig i förhållande till stödets storlek. Det bör således i första hand bli tal om utbetalning för kollektiva åtgärder.

På samma sätt som för det stöd som gavs med anledning av den tidigare revalveringen, avser regeringen att utforma detaljplanerna för den andra omgångens stöd och sedan i enlighet med tillämpliga EG-regler underställa kommissionen planerna för godkännande. Regeringen har för avsikt att tillämpa samma principer för fördelningen som vid det tidigare tillfället. Det bör noteras att även fiskerisektorn berörs av revalveringen varför denna också kan komma i åtnjutande av stödet. Åtgärder som kan komma i fråga är inom forskning och utveckling, marknadsfrämjande åtgärder samt sociala åtgärder och miljöåtgärder. Regeringen kommer att ta slutlig ställning till programmet efter samråd med företrädare för näringen.

Motionen

Enligt motion Jo236 yrkande 10 avser de aktuella medlen en kompensation till jordbruks- och trädgårdsföretagen för valutaförändringar, och de bör därför betalas ut direkt till företagen. De medel som skall tillfalla frukt- och grönsaksodlarna kan bedömas annorlunda beroende på beloppets relativt ringa storlek.

Som framgår av propositionen föreskriver EG:s bestämmelser på detta område att man, om beloppet understiger 400 ecu per brukare och år, kan använda medlen antingen till kollektiva åtgärder av allmänt intresse för jordbruket eller till andra av EG-kommissionen redan godkända nationella stöd.

Utskottet behandlade frågan om fördelning av det tidigare kompensationsbeloppet under våren 1996 (1995/96:JoU6y) och anförde då att man delade regeringens åsikt att den tillgängliga summan borde fördelas kollektivt eftersom summan inte var tillräckligt stor för att kunna fördelas på de enskilda företagen. Regeringen anför i propositionen att det, med hänsyn till beloppets relativt sett ringa storlek, även i detta fall i första hand torde bli tal om finansiering av kollektiva åtgärder. Regeringen avser enligt propositionen att ta slutlig ställning till programmet efter samråd med företrädare för näringen. Utskottet har inga invändningar mot regeringens överväganden och avstyrker motion Jo236 yrkande 10.

Investeringar inom miljöområdet (A 4)

I statsbudgeten för innevarande budgetår finns för detta ändamål uppfört ett reservationsanslag på 285 668 000 kr.

Sverige kan med stöd av LIFE-förordningen (Rådets förordning (EEG) nr 1973/92 om inrättande av ett finansiellt instrument för miljön – LIFE) få bidrag med 50 % för naturvårdsprojekt som skall ingå i EU:s ekologiska nätverk Natura 2000. Bidrag kan beviljas av EG-kommissionen efter ansökan från myndigheter, organisationer eller enskilda. Fördelning av bidrag sker en gång per år. För Sveriges del bedömer Naturvårdsverket vilka ansökta projekt som är de för naturvården mest angelägna. Därefter lämnas prioriteringsförslag till kommissionen. Kommissionen är inte bunden att följa Naturvårdsverkets prioriteringar. Det finns inte heller bestämmelser om hur LIFE-medlen skall fördelas mellan medlemsländerna.

Regeringen beräknar att kommissionen under budgetåret 1995/96, som innefattar två fördelningstillfällen, fattar beslut om att bevilja Naturvårdsverket LIFE-bidrag i storleksordningen 50 miljoner kronor. Utbetalningen av LIFE-bidragen delas ofta upp på flera år eftersom de sker i den takt projekten fortskrider. Motsvarande belopp förs upp under inkomsttitel 6911 Övriga bidrag från EG.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag vad gäller anslaget Investeringar inom miljöområdet.

Inkomsttitlar

Utskottet har inga invändningar mot regeringens förslag såvitt avser reviderad beräkning av inkomsterna på inkomsttitlarna 6121 och 6911.

På jordbruksutskottets vägnar

Lennart Daléus

I beslutet har deltagit: Lennart Daléus, Sinikka Bohlin (s), Inge Carlsson (s), Göte Jonsson (m), Kaj Larsson (s), Leif Marklund (s), Ingvar Eriksson (m), Alf Eriksson (s), Ingemar Josefsson (s), Carl G Nilsson (m), Ann-Kristine Johansson (s), Maggi Mikaelsson (v), Åsa Stenberg (s), Eva Björne (m), Gudrun Lindvall (mp), Lennart Brunander (c) och Lennart Fremling (fp).

Avvikande mening

Från EG-budgeten finansierad kompensation för revalvering av jordbruksomräkningskursen

Göte Jonsson, Ingvar Eriksson, Carl G Nilsson och Eva Björne (alla m) anser att utskottets överväganden under rubriken Från EG-budgeten finansierad kompensation för revalvering av jordbruksomräkningskursen bort ha följande lydelse:

Som anförs i motion Jo236 yrkande 10 avser de aktuella medlen en kompensation till jordbruks-, trädgårds- och fiskeföretagen för valutaförändringar. Utskottet anser därför att kompensationsbeloppet i första hand skall delas ut direkt till producenterna. Undantag kan dock göras för de medel som skall tillfalla frukt- och grönsaksodlarna med hänsyn till det relativt sett låga genomsnittliga stödbelopp som skulle vara aktuellt för denna grupp. Finansutskottet bör föreslå ett tillkännagivande till regeringen med denna innebörd.